

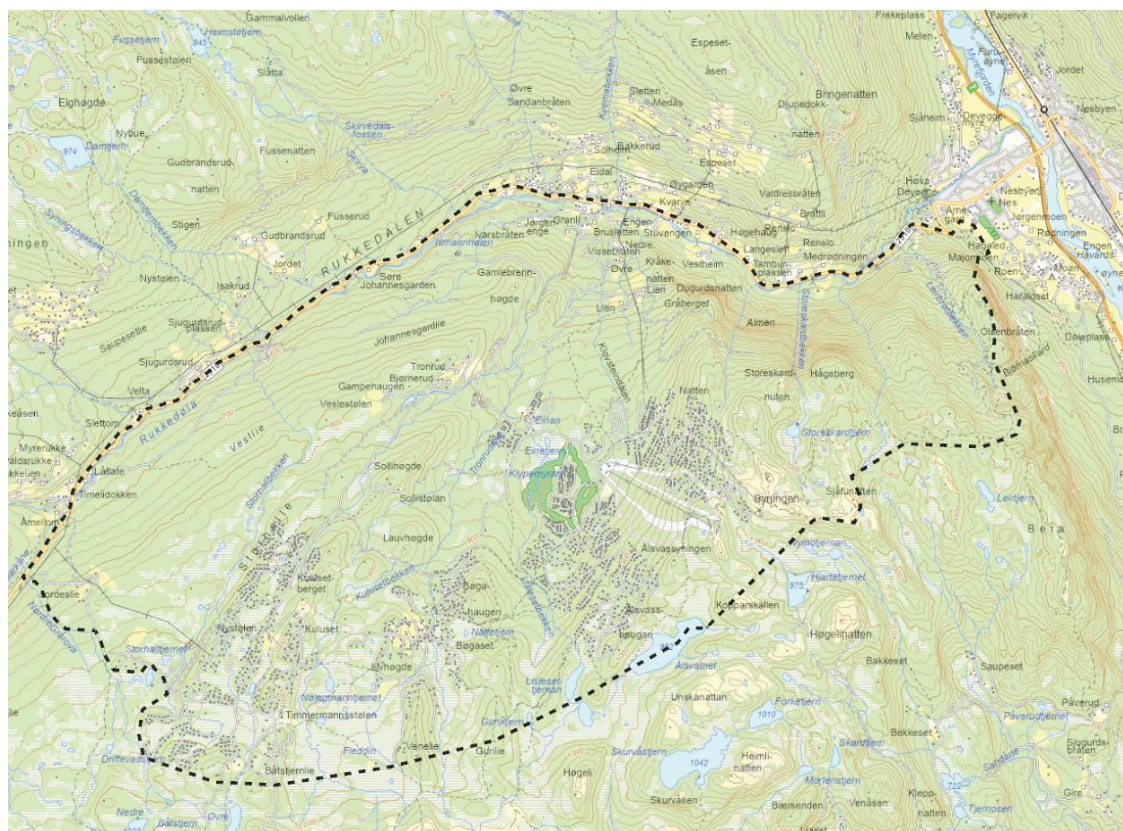
Forslag til planprogram

Kommunedelplan for Nesfjellet

Nesbyen kommune

Vedtatt i hovedutvalg for plan og utvikling PS71/2024, 03.12.2024

Innhold

1.	Bakgrunn og mål med kommunedelplanen.....	4
1.1.	Behovet for en ny kommunedelplan	4
1.2.	Målsetningene for planarbeidet	4
1.3.	Hva er en kommunedelplan?	5
1.4.	Hva er et planprogram?	5
2.	Beskrivelse av planområdet	6
2.1.	En helårsdestinasjon i utvikling.....	7
2.2.	Bebyggelse og landskap	7
2.3.	Bruken av utmarka	8
2.4.	Naturgrunnlag	8
2.5.	Klima i endring	9
2.6.	Teknisk infrastruktur	9
2.6.1.	Vann og avløp.....	9
2.6.2.	Vei og tilkomstveier	9
2.6.3.	Strømforsyning.....	10
3.	Hovedtema i planarbeidet	11
3.1.	Mobilitet og kvalitet på Nesfjellet	11
3.2.	Avklaring av bruken av utmark	12
3.3.	Tilpasning til klimaendringer.....	13
4.	Utredninger i planprosessen.....	15
4.1.	Utredninger for å øke kunnskapsgrunnlaget	15
4.1.1.	Enkel stedsanalyse: Avdekke målpunkt og kommunikasjonsakser	15
4.1.2.	Utbyggings- og besøksomfang	15
4.1.3.	Vurdering av gjeldende planer.....	16
4.2.	Vurdering av nye og endrede utbyggingsområder	16
4.2.1.	Siling av arealinnspill	16
4.2.2.	Konsekvensutredning av utbyggingsformål.....	17
4.3.	Samlet konsekvensutredning.....	18
4.3.1.	Naturens tåleevne.....	18
4.4.	Risiko- og sårbarhetsanalyse.....	19
5.	Organisering og gjennomføring av kommunedelplan	20
5.1.	Organisering.....	20
5.2.	Medvirkning og informasjon	20
5.3.	Planprosess og fremdrift.....	22
6.	Aktuelle overordnede rammer og premisser	23

6.1.	FNs bærekraftsmål	23
6.2.	Nasjonale føringer og forventninger til regional og kommunal planlegging 2023-2027	24
6.3.	Statlige planretningslinjer	24
6.4.	Kommuneplan (samfunn- og arealdel, samt temaplaner)	25
6.5.	Reguleringsplaner	28

1. Bakgrunn og mål med kommunedelplanen

1.1. Behovet for en ny kommunedelplan

I samsvar med kommunal planstrategi 2020-2024 starter Nesbyen kommune opp arbeidet med kommunedelplan for Nesfjellet. Den nye kommunedelplanen vil erstatte kommunedelplan for Natten og Tverrlie, vedtatt i 2016.

Behovet for en ny kommunedelplan springer ut av følgende hovedlinjer:

- Nesfjellet har lenge vært et attraktivt reisemål for hytteutvikling og fritidsaktiviteter. Eksisterende kommunedelplan på Nesfjellet legger til rette for en relativt høy utbygging av fritidsboliger. Enkelte av de eksisterende reguleringsplanene innenfor dette området er delvis i strid med overordnet plan. Det er nødvendig å undersøke hvorvidt det er behov for nye utbyggingsformål, samt avklare fritidsboligutviklingens påvirkning på omkringliggende områder.
- Den videre utviklingen på Nesfjellet skal forankres politisk for å sikre forutsigbarhet i arealbruken og legge til rette for langsiktige, bærekraftige løsninger som samsvarer med politikernes mål og strategier.
- Det er nødvendig å tilrettelegge for at den videre utviklingen bidrar til mindre klimagassutslipp og er mindre sårbar for naturhendelser.
- Utviklingen av Nesfjellet som en helårsdestinasjon krever at man avklarer og sikrer kvalitetene innenfor destinasjonsområdet, og vurderer destinasjonsutviklingen i et lokalt perspektiv.

1.2. Målsetningene for planarbeidet

Hovedmål med planarbeidet	Kommunedelplan for Nesfjellet skal legge til rette for at utviklingen av Nesfjellet som helårs helårsdestinasjon skjer på en måte som også bygger oppunder naturmiljøet, kulturmiljøet og bomiljøet i området.
----------------------------------	--

Denne hovedmålsetningen konkretiseres i kap. 3 Hovedtema i planarbeidet, med målsetning og føringer for planarbeidet. Tabellen nedenfor viser målsetningene for de tre hovedtemaene.

Tabell 1-1: Hovedtemaer og målsetninger for planarbeidet. Les mer om hvert tema i kap. 3.

Hovedtema	Målsetning
Mobilitet og kvalitet på Nesfjellet	Nesfjellet skal være en attraktiv, helårlig reiselivsdestinasjon som legger grunnlag for verdiskaping i hele kommunen
Avklaring rundt bruken av utmark	Utmarka skal være et godt sted å oppholde seg, både for planter, dyr og mennesker. Arealbruken skal sikre at artsmangfold, kulturverdier og beitegrunnlaget opprettholdes, samtidig som det legges til rette for utøving av ulike former for friluftsliv ivaretas
Tilpassing til klimaendring	Utbygging på Nesfjellet skal være tilpasset fremtidens klima og redusere klimagassutslipp

Følgende av FNs bærekraftsmål legges til grunn for planarbeidet:

God helse og livskvalitet

Anstendig arbeid og økonomisk vekst

Bærekraftige byer og lokalsamfunn

Livet på land

1.3. Hva er en kommunedelplan?

En kommunedelplan er en avgrenset plan som tar for seg spesifikke områder eller temaer innenfor en kommune, på et overordnet nivå. Den fungerer som et verktøy for å konkretisere og styre utviklingen på et mer lokalt nivå, og legger føringer for reguleringsplaner og videre bebyggelse.

En kommunedelplan består av

- Plankart, juridisk bindende
- Planbestemmelser, juridisk bindende
- Planbeskrivelse – en utredning av bakgrunn og vurdering av grep i kommunedelplanen
- Konsekvensutredning og ROS-analyse – beskrivelse av konsekvensene som planen medfører
- Eventuelle andre temakart for å illustrere grep i kommunedelplanen

Kommunedelplanen skal utarbeides med bred medvirkning fra berørte parter og interessenter, og den skal bidra til å skape en samordnet og bærekraftig utvikling på det aktuelle området eller temaet i kommunen.

Arbeidet med kommunedelplaner er forankret i plan- og bygningsloven kap. 11.

1.4. Hva er et planprogram?

Alle kommunedelplanprosesser skal ha et planprogram, jfr. plan- og bygningslovens §§ 4-1 og 11-13. Dette planprogrammet inngår som en viktig første fase i planarbeidet med Nesfjellet. Planprogram gir rammer for gjennomføring av planarbeidet, samt avklare hvilke temaer det skal rettes spesielt fokus på. I praksis fungerer planprogrammet som en veiledende styringsplan for utredning og medvirkning.

Planprogrammet beskriver:

- Formål med planarbeidet
- Problemstillinger som kommunen ønsker å drøfte i planarbeidet
- Organisering av arbeidet
- Planprosess og medvirkningsopplegg
- Utredningstema og opplegg for utredninger

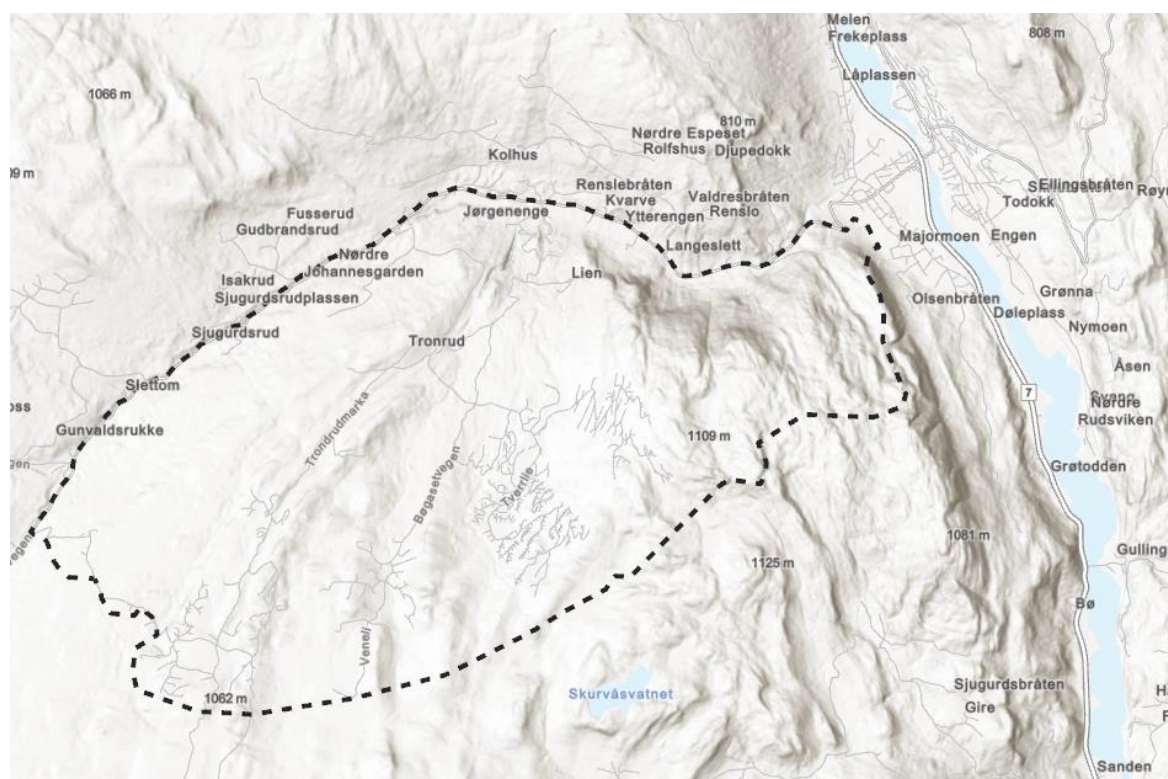
2. Beskrivelse av planområdet

Dette kapittelet beskriver de mest relevante faktorene som påvirker utviklingen av Nesfjellet i 2023, og som danner grunnlag for hovedtemaene i planarbeidet (se kap. 3 Hovedtema i planarbeidet) og vurderinger i planprosessen.

Planområdet dekker et hytteområde som i dag ligger innenfor kommunedelplan for Natten og Tverrlie, og kommuneplanens arealdel (Bøgaset og Trondrudmarka), vest for Nesbyen sentrum.

I nord begrenses planen av elva Rukkedøla, og i nord-øst inkluderer planen reguleringsplan for sykkelsti Synningen – sentrum. Ved toppen av Synningen tar plangrensen med seg området som er aktuelt som toppstasjon for en planlagt gondol. Fra Kopparskallen sør for skiheisen går plangrensen vestover fra høyredrag til høydedrag slik at all hyttebebyggelse på Bøgaset, Tronderudmarka og langs Jordeslivegen i vest inngår i planen.

Et større kartutsnitt som viser planavgrensningen, er vedlagt.

Figur 2-1: Kart over planområdet for kommunedelplan for Nesfjellet.

Innenfor angitt plangrense på Nesfjellet er det registrert ca. 1800 enheter, som inkluderer både ferdigstilte og pågående utbygginger. Ved å undersøke de gjeldende reguleringsplanene innenfor plangrensen, gir dette en indikasjon på at det er teoretisk sett mulig å utvikle omtrent 3400 nye hytteenheter i de allerede vedtatte reguleringsplanene. Se tabell 2-1 nedenfor.

Byggtype	Utbygd (enheter)	Regulert, ikke utbygde (enheter)
Bolig	60	0
Fritidsbolig	1800 enheter fordelt på 1700 bygninger	3400

Tabell 2-1: Tabell viser ca. tall på utbygde og ikke utbygde enheter, samt avsatt tomteareal i overordna plan innenfor avsatt planområde. Kilde: Nesbyen kommune.

Tallene på utbygde enheter er reelle tall. Regulerte, ikke utbygde enheter er et maksimumsestimat fordi enkelte reguleringsplaner har et relativt romslig handlingsrom i utbyggingsomfang.

Tallene viser at det er en betydelig arealreserve i eksisterende planer og områder avsatt til fritidsbebyggelse i gjeldende planer for Nesfjellet. I Nesbyen er det 3897 hytter (bygninger), ifølge 2023-tall fra SSB. Av disse ligger ca. 44% på Nesfjellet.

2.1. En helårsdestinasjon i utvikling

Nesfjellet er en etablert helårsdestinasjon med skiheis og golfbane og hytteområder fra 80- og 90-tallet. De senere årene har utviklingen og utbyggingen på Nesfjellet økt vesentlig. Etter at gjeldende kommunedelplan for Natten og Tverrlie ble ferdigstilt i 2016 har nesten alle utbyggingsområder blitt regulert eller er i reguleringsprosess. Utbyggingen er i gang i flere områder. Det har også blitt regulert områder som ikke var avsatt til utbyggingsformål i kommunedelplanen.

Foreløpig er det i hovedsak områder for fritidsboliger som er oppført eller i oppføring. Bygninger knyttet til næringsutvikling og overnatting (som hotell) har regulerte arealer, men er ikke realiserte enda.

I tillegg til en svært høy regulerings- og utbyggingstakt, har bruken av Nesfjellet endret seg. Det gjelder i særlig grad tilbud knyttet til stisykling. Det er etablert en sykkeløype fra fjellet Syningen og ned til Nesbyen.

I planprosessen: Den videre utviklingen av Nesfjellet blir et hovedtema i planarbeidet og er grundigere omtalt i kap. 3.1 Mobilitet og kvalitet på Nesfjellet. Planen skal gjøre det tydelig hvilke deler av Nesfjellet som skal åpnes for ulikt utbyggingsomfang, hvor det bør tilrettelegges for friluftsliv og ferdsel og hvilke områder som ikke skal tilrettelegges i det hele tatt.

2.2. Bebyggelse og landskap

Planområdet strekker seg fra dalbunnen av Rukkedalen (ca. 200-700 moh) i nord og sørover mot de høyeste punktene på Nesfjellet (litt over 1000 moh). Landskapet presenterer seg som en skogkledt åsside som er bratt i øst og slakere i vest. Bebyggelsen vender i hovedsak mot nord-øst.

Vegetasjonen er dominert av granskog, stedvis lengst mot vest er det innslag av blandingsskog og lauvskog. Bare de høyeste toppene er over tregrensa. Rundt Bøgaset og Tronderudmarka er myrer dominerende elementer i skogen.

Hyttebebyggelsen er lokalisert i de øvre delene av planområdet. Bunnen av skitrekket og golfbanen ligger på ca. 740 moh, og danner et midtpunkt i kjerneområdet på Nesfjellet. Mesteparten av hyttebebyggelsen er lokalisert i tilknytning til golfbane og skiheisen. I tillegg strekker hyttefeltene Bøgaset og Tronderudmarka seg på åsrygger og koller vest for kjerneområdet.

Fastboende bor i hovedsak på gårder og spredte bolighus langs grendeveier lavere i planområdet.

Det er registrert flere kulturminner i området. Den tidlige hytteutbyggingen etablerte seg rundt gamle stølsmiljø, særlig på Bøgaset og Tronderudmarka. På Natten er det også en gammel støl. I disse områdene kan man fortsatt se åpne setervoller. På enkelte setervoller blir det fortsatt høstet grovfôr. De fleste automatisk fredede kulturminnene er kullfremstillingsanlegg, rydningsrøyser, jernvinneanlegg og fangstlokaliteter.

I planprosessen: Det er i hovedsak private innspill til ny bebyggelse som vil danne grunnlag for endringer i planen. Det åpnes for innspill til nye utbyggingsformål i forbindelse med høring av planprogram, noe som er beskrevet i kap. 5.3 Planprosess og fremdrift.

Temaene landskap og kulturminner skal vurderes i konsekvensutredningen av nye utbyggingsområder og i samlet konsekvensutredning, se kap. 4.2 Vurdering av nye og endrede utbyggingsområder

2.3. Bruken av utmarka

Utmarka benyttes av mennesker både til friluftsliv og beitebruk. Nesbyen kommune har både beitebruksplan og sti- og løypeplan.

De fleste merkede skiløypene og sommerstiene streker seg vest- og sørover fra hytteområdene i retning Reinsjøfjell. I tillegg er det en økt aktivitet av stisykling, som både benytter egne, tilrettelagte sykkelstier og stier som også brukes til turgåing. Sykkelstien fra Synningen til Nesbyen er kalt Hallingspranget.

Før utbyggingen av hytter startet på Nesfjellet, var området preget av stølsdrift og beitebruk. Nesfjellet er fremdeles et viktig beiteområde i kommunen, selv om stølene ikke lenger er i aktiv drift. I 2024 er det to beitelag, og fem besetninger, som slipper sau i utmark innenfor planområdet, i tillegg blir det sluppet sau i nærliggende områder utenfor plangrensen. Tallet på gårder med beiterett i planområdet er nok vesentlig høyere enn den faktiske beitebruken. Tallet på beitedyr innenfor planområdet har gått ned, og i 2023 ble det sluppet 1012 sau og lam i Bøgaset og Vestlia/Liaset beitelag. I 2013 var tallet 1583.

Det er ikke uvanlig at spenninger oppstår når flere forskjellige grupper, med ulikt utgangspunkt og forutsetninger, benytter de samme områdene.

Villrein benytter utmarka og omtales under 2.4 Naturgrunnlag

I planprosessen: Bruken av utmarka er ett av hovedtemaene i planprosessen, og er grundigere beskrevet i kap. 3.2 Avklaring av bruken av utmark.

Figur 2-2: Kart over sykkelstier. Kilde: www.nesfjellet.no

2.4. Naturgrunnlag

Hele planområdet er NiN-kartlagt. Boreal hei med middels verdi er den dominerende kartlagte naturtypen i sørvest og på Synningen, mens gammel granskog med gamle trær er mest utbredt i nordøstlige deler av planområdet. Her er det flere, til dels store lokaliteter med svært høy verdi.

Nesfjellet inngår i den nordligste delen av Reinsjøfjellområdet. I Norefjell og Reinsjøfjell lever en villreinstamme på ca. 570 dyr. Ifølge Norsk villreinsenter er områdene nærmest Nesfjellet mest benyttet til helårsbeite, høst- og vinterbeite. Trommenatten er utpekt som et fokusområde for «funksjonell arealutnyttelse», som handler om ferdsel fra hytteområder, spesielt i oppkjørte skiløyperløyper i et vinterbeiteområde.

Planområdet strekker seg ikke inn i villreinens leveområde, men ferdsel fra hytteområdene vil gjøre det.

I planprosessen: Planens påvirkning på naturen er knyttet til ett av hovedtemaene i planarbeidet (kap 3.2 Avklaring av bruken av utmark).

I tillegg vil naturmiljøet håndteres som tema i konsekvensutredningen av nye arealformål (kap. 4.2 Vurdering av nye og endrede utbyggingsområder) og som eget tema i den samlede konsekvensutredningen (4.3.1 Naturens tåleevne).

2.5. Klima i endring

Klimaendringene utgjør i økende grad en betydelig utfordring for samfunnet. Med stadig mer uforutsigbare værforhold, økende risiko for ekstreme hendelser som flom og skogbranner, samt endringer i sesongvariasjoner, må hensynene vurderes i kommunedelplanen.

I løpet av de siste tiårene har det vært en jevn utvikling av fritidsboliger i Norge, også på Nesbyen. Med økende utbygging av fritidsboliger medfører dette økt klimautslipp. Klimagassutslipp i forbindelse med fritidsboliger kan deles inn i byggefase (omdisponering av natur, materialvalg, energibruk) og gjennom bruken av bygningen (energibruk og transport). I tillegg påvirker lokalisering og tilrettelegging for alternative transportformer de totale klimagassutslippene.

I planprosessen: Hensyn til klima er ett av hovedtemaene i planprosessen, og er grundigere beskrevet i kap. 3.3 Tilpasning til klimaendringer

2.6. Teknisk infrastruktur

2.6.1. Vann og avløp

Det går kommunal overføringsledning for avløpt opp fjellet mot Rukkedalen og videre mot Nesfjellet. Majoriteten av vannforsyning på Nesfjellet er private og er basert på ulike grunnvannsbrønner i fjell. Samtlige drikkevannsbrønner på Nesfjellet ligger innenfor eksisterende hytteområder. Nesbyen Alpinanlegg har eget vannforsyningssystem.

I tidligere kommunedelplan for Natten og Tverrlie er det ikke lagt føringer som tilsier at kommunen skal ta over privat vannforsyning. Kommunen ønsker ikke å overta vannforsyningene på Nesfjellet nå, ifølge kommunens hovedplan for vann og avløp.

Eksisterende avløpsanlegg har en kapasitet på 20 000 PE. Det er god kapasitet på anlegget.

I planprosessen: Situasjonen for vann og avløp skal beskrives under samlede konsekvenser for hele planen. Eventuelle nye utbyggingsområder skal knyttes til på avløpsnettet. Behovet for utredninger av vannkvalitet avklares når omfanget av nye utbyggingsområder er avklart.

2.6.2. Vei og tilkomstveier

Hovedvegen til Nesfjellet er Trondrudvegen. I tillegg er Liavegen og Jordelsivegen aktuelle tilkomstveier for bil. Trondrudvegen ligger i veiklasse 2 til 3, ifølge veiappport utarbeidet av Løvenskiold vei og plan (2021).

Krysset ved Grasdokk ble i 2016 vurdert å ha tilstrekkelig kapasitet for full utbygging av Nesfjellet (Asplan Viak 2016). I forbindelse med utarbeiding av kommunedelplan Natten og Tverrlie i 2016 krevde Statens vegvesen at det skulle foretas en ny trafikkanalyse når det er gitt igangsettingstillatelse til 1000 nye hytter som benytter krysset Trondrudvegen – Fv. 214 ved Grasdokk som hovedadkomst til hytta. Tellingene startet 21.06.2016, da kommunedelplan for Natten-Tverrlie ble vedtatt, og blir gjennomført flere ganger i året.

I planprosessen: Veikapasitet og tilgjengelighet er tema som vil bli vurdert både i konsekvensutredninger av enkeltområde, og i den samla konsekvensutredningen. Grundigere trafikkutredninger vil bli vurdert når man ser hvor omfattende utbygging det vil legges til rette for. Tilgjengelighet vurderes i forbindelse med siling og konsekvensutredning av arealinnspill. Hensynet til Grasdokkrysset skal sikres med rekkefølgekrav i bestemmelsene.

2.6.3. Strømforsyning

To separate linjer med distribusjonsnett strekker seg opp til Nesfjellet, og eies av Hallingdal kraftnett AS. Rukkedalen har de siste årene vært under stort press. Hallingdal kraftnett AS er i gang med arbeidet for å øke kapasitet og leveringssikkerhet. Linjen mellom Sjong og til Rukkedalen forbedres nå. Det skal dekke behovet ved normalforhold. Nye tilførsel vil gi et robust nett med god kapasitet. Det holdes også på med å utbedre høyspentlinje fra Jordeslie hyttefelt til Storhalle for at Nesfjellet også skal ha fullverdig tosidig mating.

I planprosessen: Behovet for detaljert restkapasitet med hensyn til strømforsyning avklares i løpet av planprosessen. Situasjonen for strømforsyning skal beskrives under samlede konsekvenser for hele planen.

3. Hovedtema i planarbeidet

Siden arealreserven på Nesfjellet er solid, er ikke hovedtemaet i denne planprosessen å avsette mer areal til nye utbyggingsområder. I stedet vil fokuset bli rettet mot å øke kvalitetene og redusere konfliktene på Nesfjellet, samt og forbedre Nesfjellet – og Nesbyen – som er helårsdestinasjon.

Det åpnes likevel for innspill til ny arealbruk, men nye innspill vil bli relativt strengt vurdert i silingskriteriene og konsekvensutredningen. Gjeldende reguleringsplaner og uregulerte utbyggingsområder vil også bli vurdert etter silingskriteriene.

3.1. Mobilitet og kvalitet på Nesfjellet

Nesfjellet er allerede en helårsdestinasjon i Nesbyen og i Hallingdal, med skisenter, golfbane, sykkelveier, etablerte fritidsboliger og regulerte, byggeklare hyttetomter. Reguleringsplanene er av nyere dato, og kommunedelplanen vil derfor i liten grad påvirke selve arealdisponeringen.

Den videre prosessen vil heller fokusere på den interne mobiliteten og infrastrukturen mellom hytteområdene og målpunktene innenfor kjerneområdet. Med målpunkt menes steder som folk oppsøker når de er i området, for eksempel starten på en turløype, et utsiktspunkt, lekeplass eller skiheis.

Målsetning: Nesfjellet skal være en attraktiv, helårlig reiselivsdestinasjon som legger grunnlag for verdiskaping i hele kommunen

Føringer for planarbeidet:

- Arealbruk som øker Nesfjellets funksjon som helårsdestinasjon skal prioriteres
- Det bør ikke etableres handel- eller tjenestetilbud på Nesfjellet på bekostning av tilbud på Nesflaten.
- Arealbruken skal sikre økt kvalitet og trivsel på Nesfjellet, med naturen som ramme.
- Det skal være mulig å gå fra den enkelte fritidsboligen til nærmeste allment tilgjengelige grøntområde/ friluftsområde eller sammenhengende sti-/turvegnett.
- Planarbeidet skal sikre at det utarbeides en plan for renovasjon- herunder returpunkt og håndtering av bygningsavfall under oppføring av tiltak.

Det videre planarbeidet vil derfor:

- Definere hvilke områder som tilrettelegges for forskjellig grad av utbygging, og hvor det ikke skal tilrettelegges for utbygging eller ferdsel i Nesfjellet
- Avklare potensialet for sikrere og enklere mobilitet internt på Nesfjellet for reiser uten bil, for eksempel mellom hytte og målpunkt som områder for friluftsliv og rekreasjon, skiheis, kafé, golf og andre målpunkt
- Avklare mulighet og handlingsrom for å få nærturterreng og andre uformelle møteplasser av god kvalitet lett tilgjengelig fra hytteområdene.

Hvordan skal temaet håndteres

- Utredninger: Analyse av målpunkt og muligheter for trygge tilkomster mellom ulike målpunkt og mellom målpunkt og hytteområder. Det gjelder både sykkel og gange, samt parkeringsplasser. Se kap. Utredning
- Vurdere grep for å sikre intern mobilitet i bestemmelser og plankart.
- Medvirkning: Temaet drøftes i innspillsgruppe utbygging, og tas opp i spørreskjema.

3.2. Avklaring av bruken av utmark

Flere folk på Nesfjellet betyr en økt bruk av utmarka. Andre utmarksinteresser som vil bli berørt av utbyggingen er plante- og dyreliv (inkluder villreinen på Norefjell - Reinsjøfjell) og beitedyr – i hovedsak sau.

Nesfjellet har utviklet seg til å bli et utgangspunkt både for fotturer, skiturer og sykkelture. Disse forskjellige friluftslivsformene påvirker naturområdene på ulike måte. I de områdene der sykling, skigåing og fotturer skjer på samme sted, kan det medføre uheldige situasjoner og konflikter mellom de forskjellige aktivitetene. De ulike formene for friluftsliv setter i tillegg ulike krav til bearbeiding og tiltak i utmarka.

Det er derfor et behov for å legge til rette for allmenn ferdsel i områder som er attraktive og lett tilgjengelige, men som samtidig fører til lavest mulig konsekvenser for natur, miljø og landbruksinteresser og konflikter med andre aktører.

Dersom det skal fastsettes områder i kommunedelplanen som kan tilrettelegges ytterligere, med merkede stier og mer eller mindre tilrettelagte traseer, så forutsetter det en enighet med grunneiere. Grunneiere har rett til å nekte tilrettelegging på sin eiendom, uavhengig av hvilket formål området er avsatt til i en kommunedelplan. Det er likevel mulig at en omforent kommunedelplanprosess, som avdekker konsekvenser og muligheter, i større grad kan bidra til å forankre tiltakene hos alle parter.

Det kan være aktuelt å vurdere felles finansieringsløsninger for tilrettelegging av infrastruktur, men disse løsningene vil ikke kunne forankres i kommunedelplanen, jf. plan- og bygningsloven.

Målsetning: Utmarka skal være et godt sted å oppholde seg, både for planter, dyr og mennesker. Arealbruken skal sikre at artsmangfold, kulturverdier og beitegrunnlaget opprettholdes, samtidig som det legges til rette for utøving av ulike former for friluftsliv ivaretas.

Føringer for planarbeidet:

- Naturverdier skal ivaretas, både fordi naturen er grunnlaget for de kvalitetene som Nesfjellet kan tilby og for å sikre naturmangfoldet. Grønne korridorer og vilttrekk skal sikres, og inngrepsfrie områder skal som hovedregel ikke innsnevres.
- Den videre utviklingen på Nesfjellet skal ikke redusere kvaliteten på stølsområdene, verken som kulturmiljø eller som ressursgrunnlag for landbruksdrift.
- Ny fritidsbebyggelse på Nesfjellet skal fortrinnsvis skje gjennom fortetting, men også ved utvidelse der det er hensiktsmessig. Da skal byggeområdene som hovedregel lokaliseres i nær tilknytning til eksisterende byggeområder.
- Det skal være mulig å ha beitedyr på Nesfjellet.
- Utbygging skal ligge under tregrensen. Det skal ikke etableres nye utbyggingsområder innover i urørte områder enn eksisterende reguleringsplaner på Natten og Tverrlie, vedtatt pr. 03.12.2024.

Det videre planarbeidet vil derfor:

- Sikre hensynet til sårbar natur og miljø i plankart og bestemmelser
- Sikre hensynet til beitedyr i plankart og bestemmelser
- Sikre hensynet til forskjellige friluftslivsformer og tilrettelegge for tilgjengelighet, mellom annet ved å vurdere lokalisering av parkeringsplasser for dagsturer.
- Avklare bruken av utmarka med lokale grunneiere

- Vurdere om det skal fastsettes en «markagrense» i plankartet

Hvordan skal temaet håndteres

- Utrede dagens og framtidig utbyggingsomfang i gjeldende og påbegynte planverk
- Benytte kjent og ny informasjon om turmål og turformer.
- Konsekvensutrede samlede konsekvenser for naturmangfold og beitebruk, se kapittelet om Samlet konsekvensutredning.
- Med bakgrunn i kunnskap om dagens og framtidig utbyggingsomfang, turmål og turruter og konsekvensutredning av natur- og utmarksinteresser vil tiltak kunne fastsettes.
- Medvirkning:
 - Etablere innspillsgruppe utmark og innspillsgruppe friluftsliv se kapitlene om Organisering og Medvirkning og informasjon.
 - Samarbeide om kunnskap og tiltak med det regionale planarbeidet for sti og løyper i Norefjell – Reinsjøfjell.

3.3. Tilpasning til klimaendringer

Nesbyen er sårbar for klimahendelser. Både tørke og store nedbørsmengder har medført, og kommer til å forårsake utfordrende situasjoner i framtida. Selve planområdet er ikke direkte utsatt for flom eller tørke, og i liten grad skred, men tilkomstveier og annen infrastruktur kan være det. Store nedbørsmengder kan også føre til overvannsutfordringer internt i byggeområdene. Følgehendelser som skogbrann i forbindelse med tørke vil være truende for hele planområdet.

Planen skal også avklare hvordan klimautslipp kan håndteres i plan. Planer etter plan- og bygningsloven har sine begrensninger når det gjelder å sette offensive klimakrav. I denne situasjonen er også mesteparten av utbyggingsområdene allerede regulert. Selv om dette reduserer muligheter for å være i forkant med klimaambisjoner, så vil planprosessen likevel ha et fokus på å redusere klimagassutslippene så mye som mulig og øke graden av bevissthet rundt klimavennlige løsninger på Nesfjellet, både i kommende reguleringsplaner og konkrete byggeprosjekt.

Målsetning: Utbygging på Nesfjellet skal være tilpasset fremtidens klima og redusere klimagassutslipp.

Føringer for planarbeidet

- Klimagassutslipp skal reduseres så mye som mulig. Forskjellige tiltak for å få ned klimagassutslipp skal vurderes i prosessen.
- Det åpnes ikke for utbygging på myr
- Unngå tiltak som medfører økt eller raskere avrenning mot Rukkedøla.

Planarbeidet skal derfor:

- Fastsette tiltak for å gjøre Nesfjellet mer robust for klimahendelser, for eksempel vurdere tiltak for overflatevann, kvaliteten på beredskapsveier og grep for å avverge skogbranner.
- Fastsette eventuelle tiltak for å fordøye avrenning for å unngå økt vannføring og skred nedstrøms.
- Unngå at nye utbyggingsformål medfører en økt klimabelastning, innenfor de rammene som plan- og bygningsloven setter.

Hvordan temaet skal håndteres

- ROS-analyse for hele planområdet, og for hvert nytt utbyggingsområde.
- Vurdering av nedbørsmengder og intensitet, og muligheter for fordøying
- Unngå nedbygging av myr
- Konsekvensutrede klimagassutslipp og vurdere tiltak som kan redusere klimagassutslipp for nye utbyggingsområder.
- Arealregnskap skal presenteres i planbeskrivelse eller konsekvensutredning.
- Medvirkning: det kommunale brannvesenet, Statsforvalter, beredskapskoordinator skal involveres i prosessen.

4. Utredninger i planprosessen

Kommunedelplaner skal ha et planprogram og en konsekvensutredning (KU- forskriften § 6). Målet er å sikre at hensynet til miljøet, naturressursene og samfunnet blir grundig vurdert i planprosessen og ved avgjørelsen om hvorvidt tiltaket kan gjennomføres, samt hvilke betingelser som må oppfylles.

Gjennomføringen av konsekvensutredningen følger den generelle metoden som er beskrevet i veilederen for [konsekvensutredninger av kommunens arealdel](#), utarbeidet av Miljøverndepartementet. Veileder [M-1941 Konsekvensutredning av klima og miljø](#) (Miljødirektoratet) skal også benyttes.

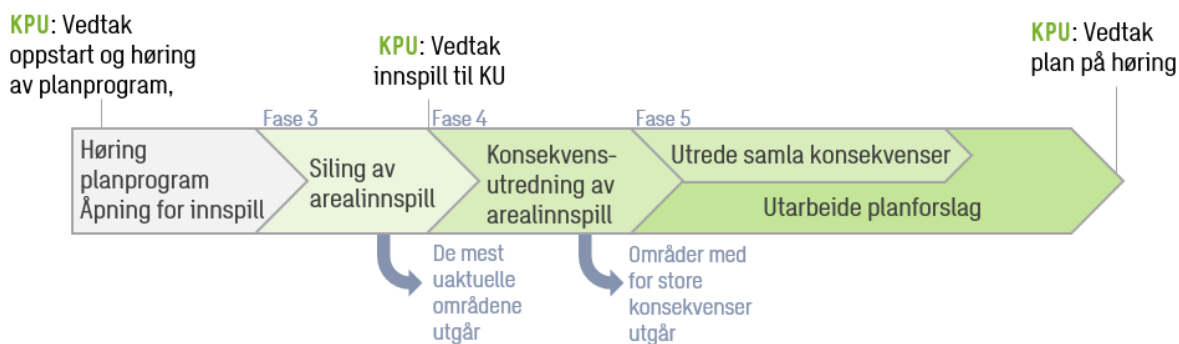
Konsekvensutredningen tar utgangspunkt i den nåværende situasjonen og beskriver konsekvensene av de foreslåtte endringene, samt eventuelle tiltak for å redusere negative effekter. Videre inkluderer konsekvensutredningen en vurdering av de samlede endringene i arealbruk i planen. Dette innebærer å evaluere hvordan både miljøet og samfunnet vil bli påvirket av den samlede summen av endringene.

Et null-alternativ skal være sammenligningsgrunnlag for konsekvensanalysen. Null-alternativet tar utgangspunkt i dagens situasjon, og er eksisterende kommunedelplan med reguleringsplaner.

Utredningene i denne prosessen tredeles:

1. Utredninger for å øke kunnskapsgrunnlaget
2. Konsekvenser av nye utbyggingsformål, inkludert ROS
3. Samla konsekvenser for hele plan- og influensområdet, inkludert ROS

Konsekvensene blir vurdert opp mot nullalternativet, som er gjeldende kommunedelplan og vedtatte reguleringsplaner på analysetidspunktet.

4.1. Utredninger for å øke kunnskapsgrunnlaget

4.1.1. Enkel stedsanalyse: Avdekke målpunkt og kommunikasjonsakser

Analysen skal beskrive møtepunkt og muligheten for mobilitet mellom disse. Gang- og sykkelavstand og høydeforskjeller er vesentlig. Funnene benyttes til å avklare muligheter for å bedre mobiliteten for myke trafikanter på Nesfjellet. Den vil også kunne være førende for å avklare om det er areal som ikke skal avsettes til utbyggingsformål.

4.1.2. Utbyggings- og besøksomfang

Samlet omfang av utbygging, både nåværende og planreserve, blir benyttet som kunnskapsgrunnlag i vurderingen av samla konsekvenser. Tallene bør suppleres med besøkstall til de forskjellige kommersielle aktivitetene, der det er mulig å frembringe.

4.1.3. Vurdering av gjeldende planer

Det skal gjennomføres en vurdering/planvask av gjeldende reguleringsplaner og arealformål i eksisterende overordnede planer, for å avklare om planen/formålet skal videreføres. Vurderingen skal se på utbyggingsomfang og vurdere utbyggingen opp mot temaene bratthet, naturfare, myr, tregrense/synlighet, naturtyper med stor eller svært stor verdi, kulturmiljø og friluftslivsområder. Det skal også vurderes hvorvidt tiltak er i samsvar med vedtatt plan og planen er gjennomført. For planer som anbefales opphevet skal det vurderes hvilke bestemmelser som må innarbeides i overordnet plan.

4.2. Vurdering av nye og endrede utbyggingsområder

4.2.1. Siling av arealinnspill

Innspillene til arealbruksendringer som kommer inn blir først vurdert opp mot enkelte silingskriterium. De innspillene som får ja på alle spørsmål over, går videre til en mer detaljert konsekvensutredning. Silingen av arealinnspill skal vedtas av hovedutvalg for plan og utvikling.

Tabell 4-1: Kriterier for siling av innspill til ny arealbruk

Kriterier	Ja	Nei	Ikke relevant
Ny utbygging foreslås som fortetting eller i nær tilknytning til eksisterende byggeområder			
Forslaget er gjennomførbart uten store landskapsinngrep - Ikke brattere terreng enn 1:2,5. - Tilkomst og infrastruktur er mulig Dersom det er tvil om forslaget er byggbart så må forslagsstiller legge frem dokumentasjon			
Området ligger ikke innenfor aktsomhetsområde for flom, skred eller steinsprang			
Forslaget innebærer ikke at nye utbyggingsformål eller tilkomstveier legges på myr			
Forslaget medfører ikke utbygging over tregrensen, i samsvar med <i>kap. 3.2, Avklaringer av bruken av utmark</i> , under føringer for planarbeidet			
Forslaget er ikke i direkte konflikt med naturtyper av svært stor verdi			
Forslaget medfører ikke nedbygging av stølsmiljø			
Forslaget reduserer ikke kvaliteten på viktige turområder, snarveier eller aktivitets- og lekeområder i gjeldende planer eller merkede stier/skiløyper			

4.2.2. Konsekvensutredning av utbyggingsformål

Utredningen vurderer alle innspillene til nye utbyggingsformål opp mot temaene som er listet nedenfor.

Konsekvensutredningen skal belyse hvordan endringer i ny plan vil påvirke:

Arealstrategier	
Problemstilling	Hvordan tiltaket samsvarer med kommunens mål og strategier.
Kunnskapsgrunnlag	Planprogram, kommuneplanens samfunnsdel og andre planer.
Bærekraft	
Problemstilling	Hvordan tiltaket samsvarer med FNs bærekraftsmål nr. 3, 8, 11 og 15.
Kunnskapsgrunnlag	FNs bærekraftsmål.
Naturmangfold og vannmiljø	
Problemstilling	Utbyggingsområdets påvirkning på kartlagte naturtyper, truede arter og arter av nasjonal forvaltningsinteresse, ansvarsarter, inngrepsfrie naturområder, landskapsøkologiske funksjoner, geologisk mangfold, vannmiljø, grønne korridorer og våtmarksområder.
Kunnskapsgrunnlag	NiN-kartlegging, vann-nett, vannmiljø, naturbase, kilden AR5, artsdatabanken, norsk villreinsenter, NGU og andre relevante kartdatabaser.
Kulturminner og kulturmiljø	
Problemstilling	Utbyggingsområdets påvirkning på kulturminner eller kulturmiljø.
Kunnskapsgrunnlag	Riksantikvarens databaser, f.eks. kulturminnesøk
Landskap	
Problemstilling	Hvordan ny utbygging får konsekvenser for fjern- og nærvirkning. Hellingsgrad i terrenget.
Kunnskapsgrunnlag	Kommunekart 3D, kartverk med høydekoter/høydelagskart, Kilden (Nibio), google maps, vedtatte planer, landskapsregioner (Nibio)
Forurensning til natur	
Problemstilling	I hvor stor grad utbyggingstiltaket kan medføre forurensning, både for bygge- og anleggsfasen og driftsfasen. Sannsynlighet for forurenset grunn skal også vurderes. Med forurensning menes både støv, støy, lys og andre utslipp.
Kunnskapsgrunnlag	Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging, historiske flybilder, kunnskap om risiko ved tiltak, naturbase (forurenset grunn), eventuelle støykartlegginger dersom det er gjennomført for området.
Skog- og landbruksinteresser (inkl.beitebruk)	
Problemstilling	Hvordan vil ny utbygging påvirke skog- og landbruksinteresser, inkludert beitenæring?
Kunnskapsgrunnlag	Dialog med grunneiere og beitelag, NIBIO beitelagskart, landbrukskontor og -rådgivning i kommunen.
Klimagassutslipp	
Problemstilling	Hvor stort klimagassutslipp medfører omdisponering av arealformålet?
Kunnskapsgrunnlag	Fastsett metode for beregning av klimagassutslipp etter arealbruk. Forutsetningene for estimatene beskrives i KU-dokumentet.
Transportbehov og trafiksikkerhet	
Problemstilling	I hvor stor grad vil nytt utbyggingsformål medføre økt motorisert transport? Hvordan vil tiltaket påvirke sikkerheten for andre kjørende og myke trafikanter?
Kunnskapsgrunnlag	Vurdering gangakser og snarveier. Ved større utbyggingsområder kan det være nødvendig med trafikkanalyser.

Friluftsliv og folkehelse	
Problemstilling	Potensial for universell utforming. Hvorvidt tiltaket får konsekvenser for eksisterende friluftsområder og -aktiviteter. Hvordan tilkomst til friluftslivsområder blir ivaretatt av tiltaket. Vurdering av bokvalitet med tanke på solforhold og utearealer.
Kunnskapsgrunnlag	Kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder, informasjon fra innspillsgrupper, friluftslivs-/folkehelsekoordinator i kommunen og friluftsansjoner.
Barn og unge	
Problemstilling	Hvordan tiltaket påvirker barn og unges aktiviteter og målpunkt, knyttet til tilgjengelighet og områder for utfoldelse.
Kunnskapsgrunnlag	Kunnskap om målpunkt og aktivitetsområder, stier og snarveier.
Samfunnssikkerhet og beredskap	
Problemstilling	Tilgjengelighet for utrykningskjøretøy, særlige risikoer i områder, beredskapsveier, risiko for økt avrenning.
Kunnskapsgrunnlag	Risiko- og sårbarhetsanalyse, lokalisering av brann/ambulans/politi
Samfunnsvirkning	
Problemstilling	I hvilken grad tiltaket kan stimulere til lokal handel, tjenesteyting og turisme? Hvordan vil tiltaket påvirke konkurransesituasjoner med eksisterende tilbud?
Kunnskapsgrunnlag	Kunnskap om handel og tjenesteyting på Nesfjellet og i Nesbyen sentrum
Offentlige utgifter	
Problemstilling	Hvilke merutgifter kan kommunen forvente at tiltaket medfører?
Kunnskapsgrunnlag	Kunnskap om kommunens tjenesteyting og infrastruktur.
Byggbarhet	
Problemstilling	Hvorvidt tiltaket, inkludert tilkomstvei og infrastruktur, er gjennomførbart i området
Kunnskapsgrunnlag	Bratthetskart, grunnforholdskart, dokumentasjon fra innspill

Tabell 4-2: Tabell som viser konsekvensutredning av utbyggingsformål.

For hvert delområde blir det også gjennomført en risikovurdering av tema i ROS-analysen.

Konsekvensene og risikoene blir oppsummert og det gis en anbefaling om området bør tas inn i planen eller utgå. Anbefalingen blir grunnlagt, og eventuelle avbøtende tiltak blir skissert.

4.3. Samlet konsekvensutredning

Den samlede konsekvensutredningen sammenstiller og vurderer alle utredningstemaene til hvert enkelt utbyggingsformål og vurderer konsekvensene samlet. Arealregnskap vil fremgå i den samlede konsekvensutredningen.

Det skal i tillegg gjøres en egen utredning for naturens tåleevne i influensområdet, se kapittelet nedenfor.

4.3.1. Naturens tåleevne

Utredningen omfatter temaene naturtyper, økologiske funksjonsområder for relevante arter, landskapsøkologiske funksjonsområder og beitenæring.

Basert på konsekvensutredningene av hvert utbyggingsområde vil relevante naturtyper, arter, landskapsøkologiske funksjonsområder og beiteinteresser bli valgt ut for vurdering av samla virkninger.

Influensområdet vil bli definert basert på område som vil få direkte arealinngrep, i tillegg til område som blir mest benyttet til turområde med utgangspunkt i Nesfjellet, der økt ferdsel er forventet.

Gjennomføringen av utredningen deles inn fire steg:

1. Status/bestandssituasjonen: Innhente og systematisere informasjon
2. Påvirkningsfaktorer: Oppsummere forventet påvirkning fra de gjennomførte tiltak, sammen med andre planlagte og gjennomførte tiltak innenfor influensområdet.
3. Samla virkninger: Vurdere hvordan samlet påvirkning fra KDP Nesfjellet og andre planlagte og gjennomførte tiltak i influensområdet vil påvirke status/bestandssituasjonen for de forskjellige vurderingstemaene.
4. Vurdere usikkerhet og føre var: Beskrivelse av usikkerhet og i hvilken grad føre-far-prinsippet etter naturmangfoldsloven slår inn.

Kunnskapsgrunnlaget for analysen vil være

Status/bestandssituasjon: konsekvensutredningen av nye utbyggingsområder, Naturbase – kartleggingsdata naturtyper (NiN, og ev. DN13), Norsk rødliste for naturtyper 2018 og for arter 2021, Artskart (artsforekomster), Norsk villreinsenter, tidligere utredninger eller studier fra utredningsområdet/regionen, landbrukskontor og -rådgivning i kommunen og andre kilder for beitebruk, beitetilgang m.m.

Påvirkningsfaktorer: Gjeldende arealplaner (regulerings- og kommunedelplaner), naturindeks for Norge, NVE-atlas og andre offentlige databaser, løype- og stikart og andre innsynsløsninger som viser tilrettelegging for friluftsliv, ferdsel og turisme, tidligere studier og kartlegging av påvirkning og samla virkninger i fjellområdene i Norge (særlig relevant for villrein), informasjon fra innspillingsgruppene.

4.4. Risiko- og sårbarhetsanalyse

Planer med utbyggingsformål i henhold til Pbl. § 4-3 skal gjennomgå en risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse). Denne analysen vil ta utgangspunkt i metodikken beskrevet i veilederen "Samfunnssikkerhet i kommunens arealplanlegging" utarbeidet av Direktoratet for samfunnssikkerhet i 2017, men tilpasses til overordnet plan.

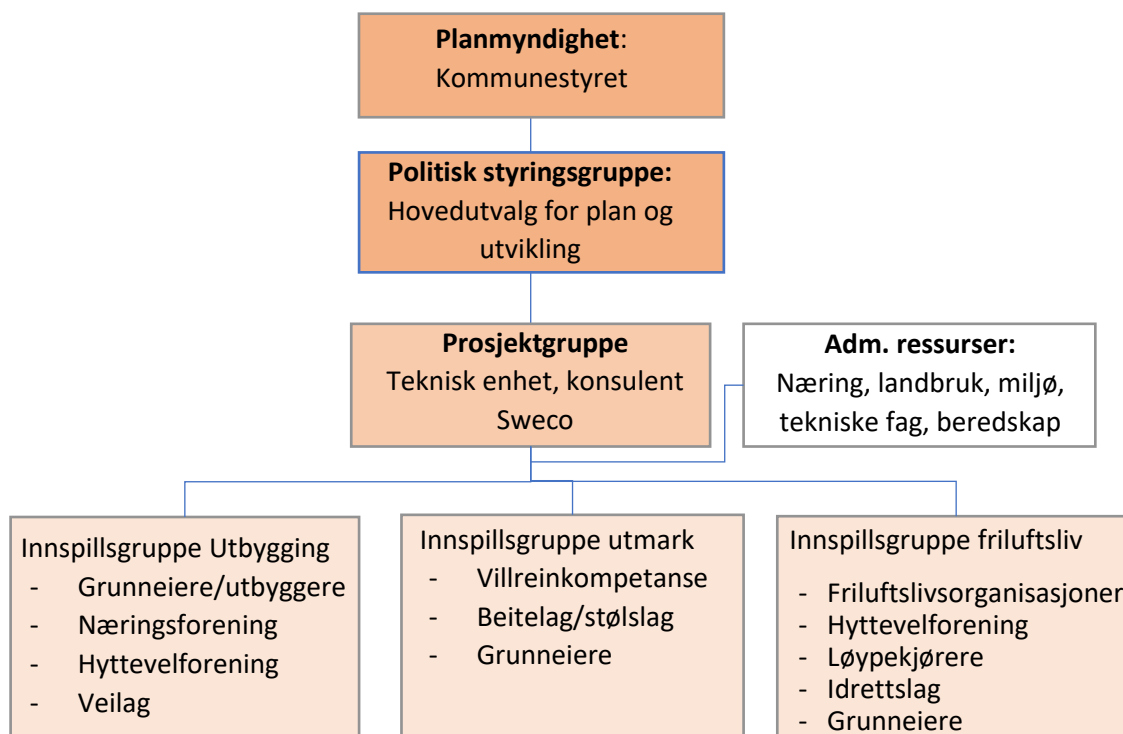
For hvert nytt utbyggingsområde som konsekvensutredes skal det også gjøres en risikovurdering. I tillegg skal sårbarhet i hele planområdet og influensområder inngå i vurderingen.

Analysen av sårbarhet for hele planområdet vil ta utgangspunkt i hendelser der kommunedelplanen kan fungere som et virkemiddel. Hensikten er å vurdere sårbarhet og avdekke hvilke tiltak som kan gjøres i kommunedelplanen. De aktuelle hendelsene vil bli valgt med utgangspunkt i kommunens helhetlige ROS-analyse, samt i samråd med kommunens beredskapskoordinator.

5. Organisering og gjennomføring av kommunedelplan

5.1. Organisering

Illustrasjonen viser forslag til organisering av planarbeidet:

Planmyndighet er kommunestyret, som vedtar planprogrammet og kommuneplanens arealdel. Dette er i henhold til plan- og bygningsloven § 11-15.

Politisk styringsgruppe er kommuneplanutvalget i henhold til delegeringsreglementet. Utvalget gjør vedtakene i henhold til plan- og bygningslovens prosessregler. Det vil si å vedta at planprogram og planforslag sendes på høring, samt å vedta planprogrammet.

Saker som går til kommunestyret innstilles fra hovedutvalget for plan og utvikling.

Prosjektgruppen bemannes av folk fra plan og byggesak, samt andre fagfelt innenfor miljø og teknikk. Gruppen har ansvar for fremdrift og produksjon av plandokument, utredninger og politiske saksutredninger.

Administrative ressurser er ressurser fra forskjellige kommunale fagområder som brann, beredskap, næring, landbruk, teknisk infrastruktur m.m. Disse ressursene vil også benyttes i faggrupper.

Innspillsgrupper skal gi innspill til planprosessen. Innspillsgruppene skal møtes digitalt eller fysisk minst to ganger første del av planprosessen. Det skal utarbeides et notat som benyttes som grunnlag for prioriteringer. Innspillsgruppenes tematikk og sammensetning kan bli justert dersom det anses som nødvendig i prosessen, men aktørene skal delta.

5.2. Medvirkning og informasjon

Gjennom plan- og bygningsloven sikres det at innbyggere har muligheten til å delta og at planprosessen er åpen. Dette gir både enkeltpersoner og offentlige aktører muligheten til å påvirke i planarbeidet.

Det legges opp til en medvirkningsprosess der alle interesserte kan komme med innspill både i forbindelse med høring av planprogram og høring av planforslag.

Involvering av ulike grupper:

Gjennom en aktøranalyse er det identifisert flere relevante grupper som skal medvirke i utarbeidelsen av kommunedelplanen. Disse er:

Aktørgrupper	Hvem aktørgruppene består av	Involveringsmåte
Politikere	Politikere i kommuneplanutvalget involveres mest. Andre politikere vil bli orientert	Prosessvedtak, orienteringer og workshops
Kommunens fagenheter	I tillegg til plan og bygg: Teknisk/VA, næring, beredskap, landbruk, brann, folkehelserådgiver, barn og unges representant	Involveres i arbeidsgruppen ved behov gjennom prosessen
Andre myndigheter	Særlig relevante: NVE, fylkeskommune, statsforvalter. Andre innsigelsesmyndigheter er også aktuelle	Planforum og høring. (Høy innflytelse pga. innsigelsesmulighet)
Grunneierinteresser	Grunneiere med stor utbygging, grunneiere med mindre utbygging, grunneiere i influensområdet	Særmøter og innspillsgrupper, samt høring, høringsmøte
Utmarksinteresser	Beitelag, jaktlag, myndigheter med ansvar for naturmangfold, grunneiere	Innspillsgrupper, samt høring, høringsmøte
Friluftslivsinteresser	Hyttevelforeninger, idrettslag og andre lokale friluftslivsorganisasjoner	Innspillsgrupper, samt høring, høringsmøte
Brukere av tiltak på Nesfjellet	Hytteieier, fastboende, hyttevelforeninger, besøkende av tilbud på Nesfjellet, turgåere, barn og unge	Spørreskjema, høring, høringsmøte
Ekstern fagkompetanse	Forskningsinstitusjoner og andre fagmiljø.	Involveres ved behov, høring
Andre innbyggere i Nesbyen og Hallingdal	«Alle»	Høring, høringsmøte

Involvering av innbyggere:

Planprogrammets høring kunngjøres gjennom annonsering i lokalavisa, informasjon på kommunens nettsider og sosiale medieplattformer. Det vil være tilgjengelig både elektronisk og som utskrift, tilgjengelig på rådhuset og biblioteket.

Høring av utkastet til plan følger samme annonseringsprosedyre som planprogrammet.

Det arrangeres offentlige høringsmøter i forbindelse med både planprogrammet og planforslaget. Høringsmøtet er primært planlagt som et fysisk møte, men kan også bli gjennomført digitalt hvis situasjonen krever det. Høringsmøtet for planprogrammet blir samordnet med høringsprosessen for kommuneplanens arealdel.

I løpet av høringsperioden for planprogrammet blir det opprettet åpne plankontorer, der innbyggerne har mulighet til å stille spørsmål og få assistanse til å komme med innspill.

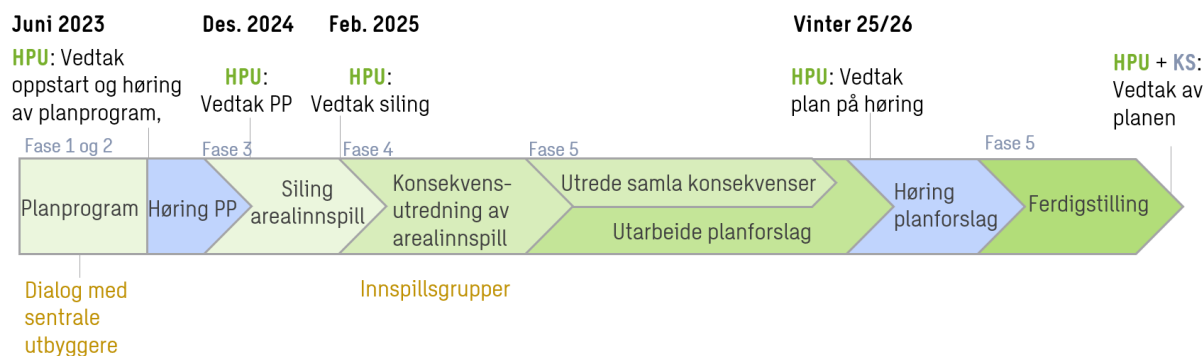
Kommunens lokalutvalg og rådene for ungdom, eldre og personer med funksjonsnedsettelse vil bli involvert underveis. Politiske utvalg og formannskapet vil holdes orientert om status.

Det legges også opp til en digital spørreundersøkelse for å kartlegge og involvere ulike aktører med tilknytning til Nesfjellet i en tidlig fase. Det gjelder særlig grunneiere, innbyggere, brukere av hyttene og andre besøkende i planområdet. Spørreundersøkelsen vil i hovedsak benyttes til å kartlegge dagens bruk av Nesfjellet.

I arbeid med involvering av barn og unge vil barn og unges kommunestyre involveres og barnas representant. I den digitale spørreundersøkelsen vil også stille spørsmål rettet mot barn og unges bruk av Nesfjellet.

5.3. Planprosess og fremdrift

Fremdriften er vist i figuren nedenfor:

Fase 1 Forberedelse: Vi avklarer prosessen og forbereder arbeidet med planprogram. Det er gjennomført innledende dialog med de mest sentrale aktørene på Nesfjellet.

Fase 2 Planprogram: Planprogrammet er dette dokumentet. Planprogrammet er på høring samtidig som det varsles det oppstart av planarbeid og det åpnes det for innspill til nye arealformål.

Fase 3 Siling arealinns spill: Før utredninger kan komme i gang må vi ha et bilde av aktuelle arealbruksendringer. Innspill til ny arealbruk vurderes. De innspillene som ikke samsvarer med silingskriterium som er fastsatt i planprogrammet går ikke videre til konsekvensutredning.

Opplegget og maler for utredningene fastsettes. Innspillsgruppene fastsettes, som et ledd i kunnskapsinnhenting.

Silingen av arealinns spill blir politisk behandlet i februar 2025.

Fase 4 Utredninger og analyser: Det gjennomføres utredninger og analyser, deriblant konsekvensutredning av nye arealformål, som fastsatt i planprogrammet. Politisk utvalg holdes orientert om resultatene av analysene.

Fase 5 Utarbeide planforslag: Analysene legges til grunn utarbeidelsen av plandokumentene. Politiske utvalg holdes orientert i prosessen, og prinsipielle spørsmål avklares undervegs ved behov. Det skal også settes av et møte med regionale og statlige myndigheter i regionalt planforum. Planforslaget vedtas sendt på høring i minst 6 uker.

Fase 6 Etterarbeid: Hvor omfattende denne fasen blir er avhengig av hvilke innspill som kommer inn, og hvor krevende de er. Fasen avsluttes med vedtak av plan.

6. Aktuelle overordnede rammer og premisser

Planarbeidet vil være i samsvar med nasjonale forventninger og mål, inkludert internasjonale forpliktelser som Norge har ratifisert. Disse retningslinjene er konkretisert gjennom lover, planer, retningslinjer og veiledere som gir overordnede føringer for den kommunale planleggingen. Regionale planer vil også bli vurdert dersom de er relevante for kommuneplanarbeidet. Videre vil kommunale planer, dokumenter og tidligere vedtak gi ytterligere veiledning.

6.1. FNs bærekraftsmål

Kommunen er forpliktet til å ta hensyn til en rekke avtaler, planer, forventninger og føringer når de implementerer plantiltak. En av de viktigste retningslinjene som kommunen må forholde seg til, er FNs 17 bærekraftsmål. Både nasjonale og regionale retningslinjer legger til grunn disse målene som en overordnet ramme for kommunal planlegging.

Samtlige av FNs 17 hoved- og delmål anses som premissgivende for kommunens planlegging, men noen kan være mer vektlagt enn andre. I denne planprosessen er følgende bærekraftsmål og delmål lagt til grunn:

Nr. 3: God helse og livskvalitet.

- Delmål 3.4 innebærer mellom annet å fremme mental helse og livskvalitet.
- Delmål 3.6 går ut på å halvere antall dødsfall i verden forårsaket av trafikkuulykker.
- Delmål 3.d) går ut på å styrke kapasiteten for risikoreduering og håndtering av helserisikoer.

Nr. 8: Anstendig arbeid og økonomisk vekst

- Delmål 8.4: Bedre utnyttelsen av globale ressurser innenfor forbruk og produksjon, og arbeide for å oppheve koblingen mellom økonomisk vekst og miljøødeleggelser.
- Delmål 8.9: Utarbeide og iverksette politikk for å fremme en bærekraftig turistnæring som skaper arbeidsplasser og fremmer lokal kultur og lokale produkter.
- Delmål 8.1 og 8.2 går ut på å opprettholde økonomisk vekst og produktivitet.

Nr. 11: Bærekraftige byer og lokalsamfunn

- Delmål 11.2: Sørge for at alle har tilgang til trygge, tilgjengelige og bærekraftige transportsystemer til en overkommelig pris og bedre sikkerheten på veiene.
- Delmål 11.3: Styrke inkluderende og bærekraftig urbanisering og mulighet for en deltakende, integrert og bærekraftig samfunnsplanlegging.
- Delmål 11.4: Styrke innsatsen for å verne og sikre verdens kultur- og naturarv.
- Delmål 11.5: Reduksjon i antall dødsfall og antall personer som rammes av katastrofer, inkludert vannrelaterte katastrofer.
- Delmål 11.6: Redusere byenes og lokalsamfunnenes negative påvirkning på miljøet (målt per innbygger), med særlig vekt på luftkvalitet og avfallshåndtering i offentlig eller privat regi.
- Delmål 11.7: Sørge for at alle, særlig kvinner og barn, eldre og personer med nedsatt funksjonsevne, har tilgang til trygge, inkluderende og tilgjengelige grøntområder og offentlige rom.

- Delmål 11.a): Støtte positive økonomiske, sosiale og miljømessige forbindelser mellom byområder, omland og spredtbygde områder ved å styrke nasjonale og regionale planer
- Delmål 11b): Økning i antall byer og lokalsamfunn som vedtar en integrert politikk og gjennomfører planer med sikte på inkludering, bedre ressursbruk, begrensning av og tilpasning til klimaendringer samt evne til å stå imot og håndtere katastrofer.

Nr. 15: Livet på land

- Delmål 15.1: Bevare og gjenopprette bærekraftig bruk av ferskvannsbaserte økosystemer og tjenester som benytter seg av disse økosystemene, på land og i innlandsområder, særlig skoger, våtmarker, fjell og tørre områder.
- Delmål 15.4: Bevare økosystemer i fjellområder, inkludert det biologiske mangfoldet der, slik at de skal bli bedre i stand til å bidra til en bærekraftig utvikling.
- Delmål 15.5: Redusere ødeleggelsen av habitater, stanse tap av biologisk mangfold og verne truede arter og forhindre at de dør ut.
- Delmål 15.8: unngå innføring og spredning av fremmede arter for å redusere fremmede arters påvirkning på land- og vannbaserte økosystemer i betydelig grad, og dessuten kontrollere eller utrydde prioriterte fremmede arter.
- Delmål 15.9: Integrere verdien av økosystemer og biologisk mangfold i nasjonale og lokale planleggingsprosesser, i strategier for fattigdomsbekjempelse og i regnskap.

Kommuneplanen blir fastsatt i tråd med disse målene, samtidig som den blir tilpasset og prioriteres i henhold til lokale problemstillinger og utfordringer.

Dette betyr at kommunen må ta hensyn til en helhetlig tilnærming til bærekraft, som inkluderer miljømessig, sosial og økonomisk utvikling.

6.2. Nasjonale føringer og forventninger til regional og kommunal planlegging 2023-2027

Regjeringen skal hvert fjerde år legge fram nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging for å fremme en bærekraftig utvikling i hele landet. Forventningene skal følges opp i arbeidet med planstrategier og planer i fylkeskommunene og kommunene og legges til grunn av statlige myndigheter når de deltar i planprosessene. Hensikten er å etablere et felles grunnlag for fylkeskommunene, kommunene og statlige myndigheter, slik at planprosessene blir effektive og målrettet og at unødige innsigelser unngås. Føringerne er retningsgivende og formidler ikke alle nasjonale mål, oppgaver og interesser som planleggingen skal ivareta.

De viktigste føringerne i gjeldende nasjonale føringer og forventninger er:

- Samordning og samarbeid i planleggingen
- Trygge og inkluderende lokalsamfunn
- Velferd og bærekraftig verdiskaping
- Klima, natur og miljø for framtida
- Samfunnssikkerhet og beredskap

6.3. Statlige planretningslinjer

Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning (2018)

Kommunene, fylkeskommunene og staten skal gjennom planlegging og øvrig myndighets- og virksomhetsutøvelse stimulere til, og bidra til reduksjon av klimagassutslipp, samt økt miljøvennlig

energiomlegging. Planleggingen skal også bidra til at samfunnet forberedes på og tilpasses klimaendringene. Det er viktig å planlegge for løsninger som både reduserer utslippene og reduserer risiko og sårbarhet som følge av klimaendringer.

Formålet med planretningslinjene er å:

- Sikre at kommunene og fylkeskommunene prioriterer arbeidet med å redusere klimagassutslipp, og bidra til at klimatilpasning ivaretas som hensyn i planlegging etter plan- og bygningsloven
- Sikre mer effektiv energibruk og miljøvennlig energiomlegging i kommunene.
- Sikre at kommunene bruker et bredt spekter av sine roller og virkemidler i arbeidet med reduksjon av klimagassutslipp og klimatilpasning, og bidra til avveining og samordning når utslippsreduksjon og klimatilpasning berører eller kommer i konflikt med andre hensyn eller interesser.

Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging (2014)

Hensikten med retningslinjene er å oppnå samordning av bolig-, areal- og transportplanleggingen og bidra til mer effektive planprosesser. Retningslinjene skal bidra til et godt og produktivt samspill mellom kommuner, stat og utbyggere for å sikre god steds- og byutvikling.

Planlegging av arealbruk og transportsystem skal fremme samfunnsøkonomisk effektiv ressursutnyttelse, god trafiksikkerhet og effektiv trafikkavvikling. Planleggingen skal bidra til å utvikle bærekraftige byer og tettsteder, legge til rette for verdiskaping og næringsutvikling, og fremme helse, miljø og livskvalitet.

Utbyggingsmønster og transportsystem bør fremme utvikling av kompakte byer og tettsteder, redusere transportbehovet og legge til rette for klima- og miljøvennlige transportformer. I henhold til klimaforliket er det et mål at veksten i persontransporten i storbyområdene skal tas med kollektivtransport, sykkel og gange.

Planleggingen skal legge til rette for tilstrekkelig boligbygging i områder med press på boligmarkedet, med vekt på gode regionale løsninger på tvers av kommunegrensene.

Rikspolitiske retningslinjer for barn og planlegging (1995)

Formålet med disse rikspolitiske retningslinjene er å:

- Synliggjøre og styrke barn og unges interesser i all planlegging og byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven.
- Gi kommunene bedre grunnlag for å integrere og ivareta barn og unges interesser i sin løpende planlegging og byggesaksbehandling.
- Gi et grunnlag for å vurdere saker der barn og unges interesser kommer i konflikt med andre hensyn/interesser

Et viktig nasjonalt mål er å sikre et oppvekstmiljø som gir barn og unge trygghet mot fysiske og psykiske skadevirkninger, og som har de fysiske, sosiale og kulturelle kvaliteter som til enhver tid er i samsvar med eksisterende kunnskap om barn og unges behov.

6.4. Kommuneplan (samfunn- og arealdel, samt temaplaner)

Kommuneplanens samfunnsdel 2018-2030: Hjertet i Hallingdal (2018)

Kommuneplanens samfunnsdel har definert tre gjennomgående fokusområder som berører de fleste

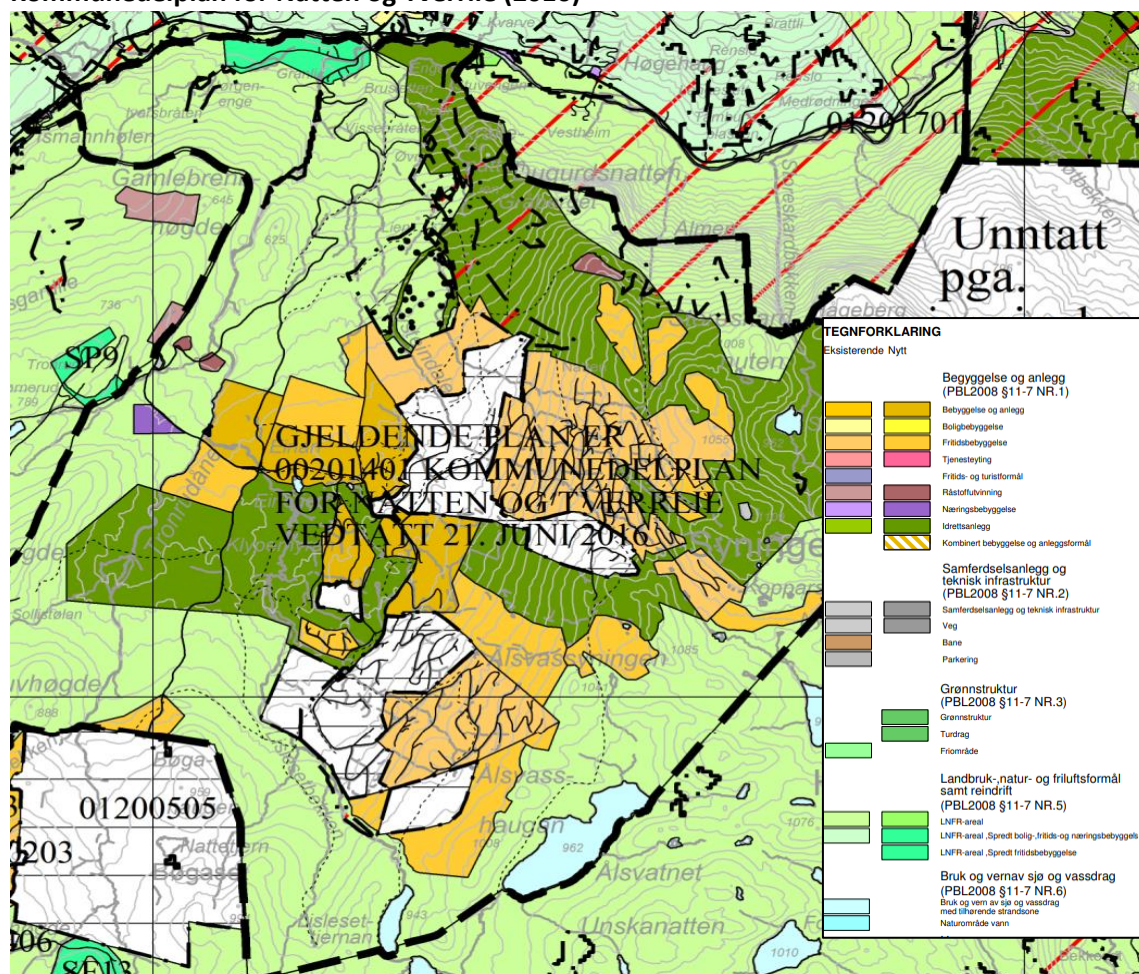
av kommunens utfordringer og som skal bidra til samhandling på tvers av fagområder og særinteresser: 1) Folkehelse og levekår, 2) Frivillighet og lokalt engasjement, og 3) Fysiske miljø

Kommuneplanens arealdel (2018)

Kommuneplanens arealdel er et rettslig bindende dokument som fastsetter hvordan kommunens arealer skal brukes og vernes. Denne delen av planen inneholder kartet (plankartet) som viser den vedtatte arealbruken, samt de tilhørende bestemmelsene. Den siste vedtatte versjonen av kommuneplanens arealdel er datert 21.06.2018.

I områdene for Trondrudmarka og Bøgaset er det kommuneplanens arealdel som gjelder. Kommunedelplan for Nesfjellet vil erstatte kommuneplanens arealdel som overordnet plan i dette området.

Kommunedelplan for Natten og Tverrlie (2016)

Figur 6-1. Viser utsnitt av kommuneplan av 2018 for det aktuelle området på Nesfjellet (Kilde: Nesbyen kommune).

Kommunedelplan for Natten og Tverrlie viser utbyggingsformål for de sentrale områdene på Nesfjellet. Dette er en overordnet plan sidestilt med kommuneplanens arealdel. De fleste utbyggingsområdene som ble vedtatt i 2016 er allerede regulert, eller i reguleringsprosess. Det er også regulert områder som ikke samsvarer med kommunedelplanen.

Ny kommunedelplan for Nesfjellet vil erstatte hele kommunedelplan for Natten og Tverrlie. Bestemmelsene vil suppleres og eventuelt spisses for å sikre nye hensyn, men hovedstrukturen vil videreføres.

Beitebruksplan (2018)

Formålet med beitebruksplanen er å dokumentere beitebruken og synliggjøre verdiskapingen, synliggjøre felles interesser og konflikter i utmarka, samt synliggjøre behovet for å ta vare på beiteressursene i framtida. Planen kommer med tiltak for å styrke beitebruken og redusere konfliktnivået, og skal være et grunnlag for annet planarbeid.

Plandokumentet viser til utfordringer når nye areal avsettes til utbyggingsformål, noe som kan få konsekvenser for eksisterende beiteretter, i tillegg til at det forstyrrer både ville dyr og husdyr. Dette er en kilde til uenighet, også innenfor landbruksnæringen.

Handlingsplanen har tiltak knyttet til regler om gjerdehold i arealplaner, kartlegging av beitekvalitet og åpner for å rydde rydde og gjerde inn utmark til beite, samt vurdere bruk av sperregjerder.

Strategisk næringsplan 2016-2026

Planen viser hvilke mål og utfordringer Nesbyen står ovenfor i næringsplanarbeidet og prioriterte strategier. Hytte og reiseliv, sentrumsutvikling og landbruk er sentrale tema i planen, med følgende overordnede målsetninger:

- Nes kommune [Nå Nesbyen] skal ha fokus på egenart og bærekraftig utvikling av hytteområder tilrettelegging av turisme og godt hytteliv.
- Nesbyen skal innen 2026 bli kjent som en attraktiv kommune som forbindes med «ekte landsbyliv», der fellesskapet gror og det er godt å bo, leve og arbeide.
- Nes [nå Nesbyen] kommune skal og landbruket mulighet for å øke kommunens verdiskapning, sysselsetting, bosetting og være grunnpilar i å sikre verdier for kommende generasjoner.

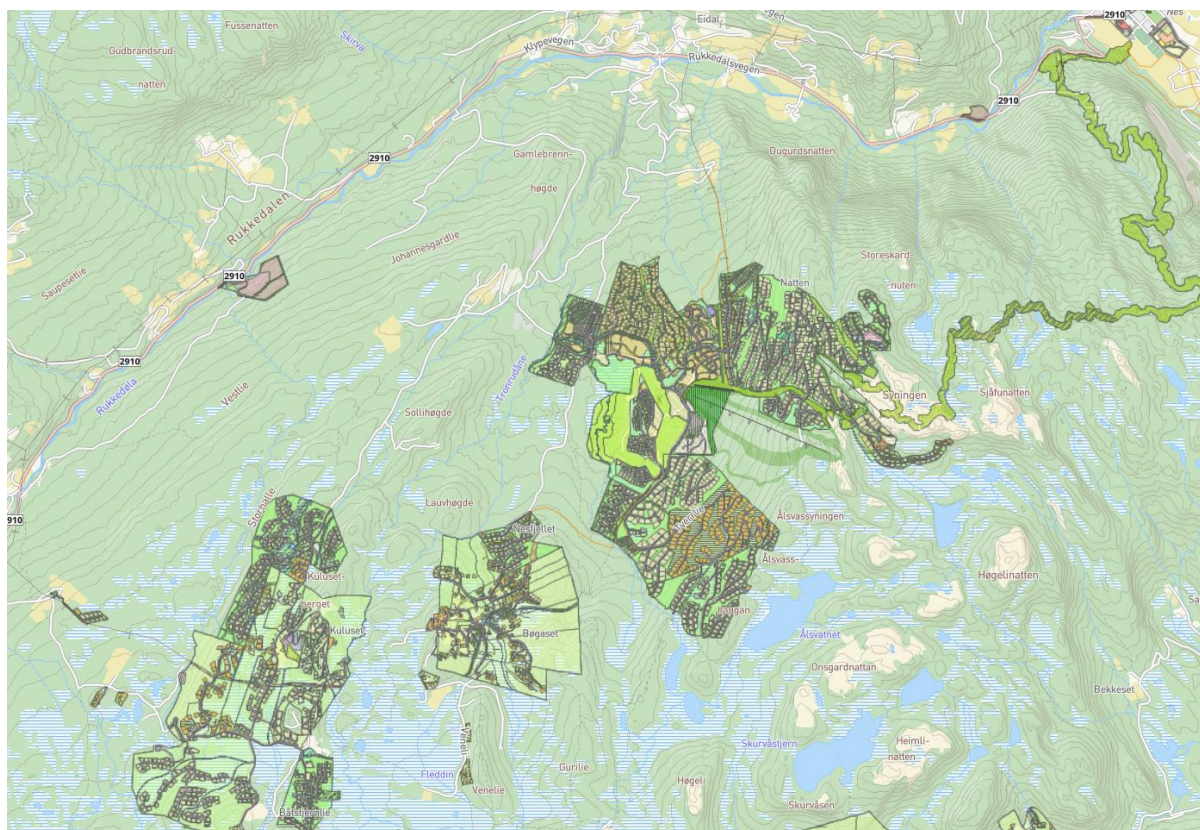
Nesbyen som hyttekommune blir fremhevet. Den største verdiskapningen skjer i forbindelse med utvikling av hytteområdene, men behovet for langsiktig bruk av hyttene, både sommer og vinter, kan bidra til økt hytterelatert omsetting og gi verdifulle arbeidsplasser. En av strategiene er derfor å tilrettelegge for god infrastruktur, attraktiv hytteserivce som bidrar til økt trivsel og bruksfrekvens.

Planen viser til at utmark er en ressurs som kan bidra til å øke verdiskapingen og tilleggsnæring for landbruket. Selv om det kan oppstå konflikter mellom tradisjonelt landbruk og opplevelsesbaserte næringer, vurderes mulighetene som større enn utfordringene. Det oppfordres til å integrere landbruket i kommunens øvrige reiselivssatsing.

Hovedplan for vann og avløp

Vurderer status på vann- og avløpssituasjonen i Nesbyen og prioriterer fremtidige tiltak for å få en hensiktsmessig styring av infrastrukturutviklingen i planperioden. Planen fastsetter også krav til VA-kompetanse i reguleringsplaner. Planen beskriver også utfordringer knyttet til vannforsyning på Nesfjellet, og skisserer alternative løsninger.

6.5. Reguleringsplaner

Figur 6-2: Gjeldende reguleringsplaner innenfor planområdet

Reguleringsplaner innenfor kommunedelplan for Natten og Tverrlie:

Navn og planID	Trådte i kraft	Hovedformålet med planen
Sykelsti Syningen-sentrum, ID 01201804	31.03.2020	Sykelsti fra Syningen til Sentrum, avsatt til idrettsanlegg
Syningen2, ID 01201907	09.03.2023	Fritidsbebyggelse med tilhørende infrastruktur
Seterfeltet2, ID 01201803	11.03.2021	Fritidsbebyggelse med tilhørende infrastruktur
Natten2, ID 01201502	10.12.2020	Fritidsbebyggelse med tilhørende infrastruktur
Einan 5, ID 01201905	10.12.2020	Fritidsbebyggelse med tilhørende infrastruktur
Einan 3, ID 01201703	07.03.2019	Fritidsbebyggelse med tilhørende infrastruktur
Einan 4, ID 01201806	14.10.2021	Fritidsbebyggelse med tilhørende infrastruktur
Senterområde nord, Nesbyen alpinsenter, ID 01201308	21.06.2016	Fritidsbebyggelse, både frittliggende og konsentrert, med tilhørende infrastruktur. Kombinert formål turistanlegg/parkering i bunnen av skiheisen. Annen næring knyttet til drift av skisenteret, samt deler av skiløypetrase og skianlegg.
Senterområdet Nesbyen Alpinsenter ID 02200302	28.08.2003	Område for fritidsbolig og hotell, med tilhørende infrastruktur. Kombinerte formål forretning/kontor/aktiviteter/utleie/hotell/servering. Friluftsområde og skiområde/heisanlegg
Nesbyen golf- og aktivitetspark II, ID 01201602	09.11.2017	Fritidsbebyggelse (konsentrert og frittliggende) med tilhørende infrastruktur. Golfbane, samt grønnstruktur.

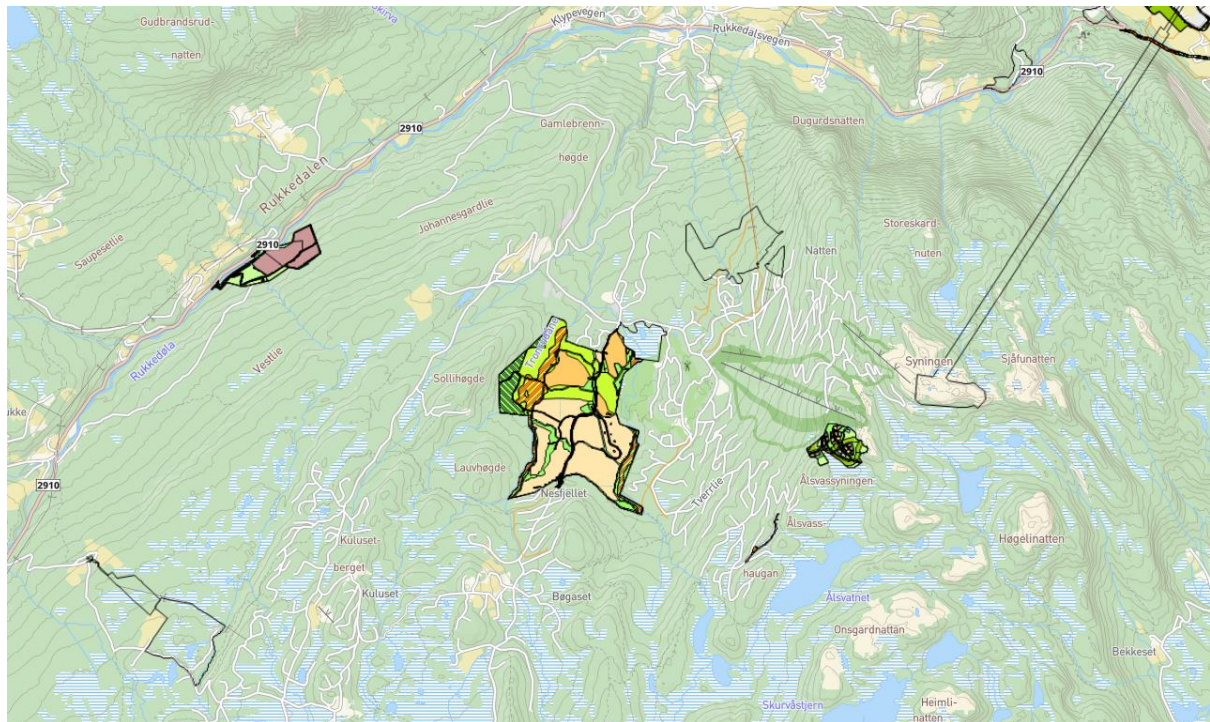
Tverrlie 5, ID 01201204	24.04.2017	Fritidsbebyggelse med tilhørende infrastruktur
Tverrlie 1 og 3, ID 01201401	09.04.2015	Fritidsbebyggelse med tilhørende infrastruktur
Tverrlie, ID 01201805	15.04.2021	Fritidsbebyggelse med tilhørende infrastruktur
Tomt 217 Tverrlie II, ID 02200102	24.04.2001	Fritidsbebyggelse med tilhørende infrastruktur
Tomt 218, 219, 220 Tverrlie II, H23, ID 02200001	23.05.2000	Fritidsbebyggelse med tilhørende infrastruktur
Tverrlie II, ID 02200101	18.04.2001	Fritidsbebyggelse med tilhørende infrastruktur
Tverrlie 7, ID 01201605	12.04.2018	Fritidsbebyggelse med tilhørende infrastruktur
Felt F9 – Tverrlie ID 1201606	20.06.2024	Fritidsbebyggelse med tilhørende infrastruktur

Reguleringsplaner som ikke ligger innenfor gjeldende kommunedelplan for Natten og Tverrlie:

Navn og planID	Trådte i kraft	Hovedformålet med planen
Reguleringsplan Bøgaset, ID: 01200505	28.06.2005 (sist endret 28.07.2022)	Området ligger mellom Natten og Nystølen, ca. 10 km sørvest for Nesbyen. Fritidsbebyggelse, område for næring, landbruksområder og private veger.
Bøgaset Karihøgda, ID 01200203	11.04.2002	Fritidsbebyggelse med tilhørende infrastruktur
Bøgaset 2 ID 01201601	11.10.2018	Fritidsbebyggelse med tilhørende infrastruktur
Trondrudmarka ID 01201205	10.09.2015 (sist endret 04.05.2023)	Fritidsbebyggelse med tilhørende infrastruktur.
Trollset 2 ID 01201705	05.09.2019	Fritidsbebyggelse med tilhørende infrastruktur.
Trollset gnr. 62/62 ID 01200803	12.02.2004	Fritidsbebyggelse med tilhørende infrastruktur
Eidalsmarka 2 ID 01202104	30.08.2022	Området ligger sør for Timmermannsstølen. Fritidsbebyggelse med tilhørende infrastruktur.
Jordselie gnr. 86/66 ID 01201506	15.06.2017	Fritidsbebyggelse med tilhørende infrastruktur
Storhalltjernet del av gnr 62/70 ID 01199404	24.03.1994	Fritidsbebyggelse med tilhørende infrastruktur
Storhalltjernet 2_Rukkedalen_del av gnr 62 bnr 70 mfl ID 01200306	15.05.2003	Fritidsbebyggelse med tilhørende infrastruktur
Storhalle gnr 58/2 ID 01200305	07.10.2003	Fritidsbebyggelse med tilhørende infrastruktur, samt masseuttak/deponi
Nystølkroken ID: 01201603	08.05.2018	Fritidsbebyggelse med tilhørende infrastruktur, samt utleiehytter
Nystølen Trondrudmarka ID: 01200002	17.02.2000	Fritidsbebyggelse med tilhørende infrastruktur
Eidalsmarka sameie H1, H2a og H2b gnr 56 bnr 18 mfl ID: 01199406	29.09.1994	Fritidsbebyggelse med tilhørende infrastruktur
Vestlie Masseuttak ID 01201302	14.12.2017	Masseuttak

Pågående reguleringsplaner

Figur 6-3 og tabell nedenfor viser pågående reguleringsplaner som er helt eller delvis innenfor kommunedelplanområdet. Enkelte av disse planene har som hovedmål å tilrettelegge for fritidsbebyggelse med tilhørende infrastruktur.

Figur 6-3: Kart over reguleringsplaner under arbeid, november 2024. Områder med omriss har varslet oppstart. Områder med farge har vært på høring.

PlanID	Navn
01201902	F10
01202105	Einan 6
01202106	Prestbakken
01202110	Trollset 3
01202112	Gondol Skyway Hallingdal
01202115	Einetjern
01202116	Jordeslie 2
01202118	Vestlie masseuttak 2
01202203	Moan
01202205	F1 senter nord
01202207	Vestre Storhalltjern
01202301	Skirva masseuttak
01202305	Senterområdet nord 2